

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens uppgift är att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet. Akademien instiftades år 1811 på initiativ av Karl XIV Johan och startade sitt arbete den 28 januari 1813.

Akademiens 204:e sammankomst

28 januari 2016

Speech on behalf of the newly elected fellows *(in English)*

Tal å de nya ledamöternas vägnar

Maria Dirke.....2

Tal å pris- och belöningsmottagarnas vägnar

Speech on behalf of the Laureates *(in Swedish)*

Jan Fryk6

Newly elected fellow Maria Dirke

The Commemorative Meeting of the Royal Swedish Academy of Agriculture and Forestry, January 28, 2016

Speech on behalf of the newly elected fellows

Your Royal Highness

Your Excellency

Dear Guests of Honor

On behalf of the new fellows of the Royal Swedish Academy of Agriculture and Forestry (KSLA), I would like to express our gratefulness when we today receive our Fellow Certificates.

It is a great honour for us to be elected as fellows of KSLA. I have repeated this sentence to myself several times the last few weeks, to help me understand what it will entail? The opportunity to meet and interact with interesting people, with great knowledge and experience, and to be able to pay it forward.

How can I contribute? What key questions will be the ones for me to get involved in, and learn a lot about, from you present fellows in the Academy? It is a tempting challenge lying ahead of us new fellows. We are all looking forward to it.

In my daily work I meet farmers that are deeply involved in farming, development of farming, how to produce and what to produce to fulfil consumers' demand as well as high criteria for animal welfare and sustainability issues. The chief reason for many of them is to produce tasteful, healthy food of high quality with as little negative impact on the environment as possible. It is a great challenge for farming today and there are a lot of difficult questions which need to be answered for continuous improvements.

Aside from farmers themselves, science and scientists have a key role in answering tricky questions concerning farming and food production. Close collaboration between farmers, scientists, agribusiness and consumers is necessary for the development that we need to see, to secure future generations their ability to produce food in different parts of the world.

Currently there is a very encouraging development with a large number of consumers deeply interested in farming and how food is produced and processed – a much more common interest today than a few years ago. That is very valuable for all of us working as farmers, or near the farming sector, and it can be developed much more.

Even though we know quite a lot about the limited resources of our planet and how important it is to regard the boundaries of the globe and make the change toward a sustainable life style, we still have a long way to go before that vision becomes reality. I see many possibilities for farmers and scientists within food and forest production to play an active role and to present solutions to complicated questions.

For decision makers, politicians and all others who are in need of facts for decision making, it is essential to find scientific results and knowledge from practitioners. It is equally important to find meeting grounds for important discussions, where results can be presented and evaluated. The Academy is an active forum for science and practical experience – a very important forum for fruitful discussions and knowledge transfer.

Therefore, it is a great honour for us to now join the Academy. We would like to express our gratitude to all of you who supported us: Thank you!

We will contribute to the activities of the Academy from our different arenas.

What can be better for interaction, exchanging of interesting ideas and getting to know each other, than sharing a meal? We enjoy this festive dinner and we are thrilled for the discussions to continue.

I would like all new fellows to please stand up, and –
I would like to propose a toast to all new fellows in the Academy.

Thank you!

Maria Dirke

Mottagaren av Akademiens guldmedalj Jan Fryk

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens högtidssammankomst den 28 januari 2016

Tal å pris- och belöningsmottagarnas vägnar

Ers Kungliga Höghet

Ers Excellens

Herr Statsråd

Vänner!

Min vagga stod i Silbodals församling, mitt i det värmländska skogslandet.

Senare i livet hade jag förmånen att resa mycket världen över. Ni förstår då hur imponerade alla passkontrollanter blev när de öppnade mitt pass och under "Place of birth" kunde läsa – *Silboda!* Och alla dörrar öppnades...

När jag var i femårsåldern bodde vi på en liten ort i Västmanland, där min far var skogsförman. Där levde också en herre i en stor herrgård med en flera hektar stor strandtomt och trädgårdsanläggningar. Han hade trädgårdsmästare och ridhäst, för att inte tala om uniformerad privatchaufför.

När jag vid ett tillfälle frågade min mor vem denne man var, svarade hon: "Men Jan, det är ju jägmästar'n!"

Saken var klar: Så'n ska jag bli, så ska jag ha't!

Ett par decennier senare uppnådde jag mitt yrkesmål. Sedan följde en tid i Hälsinglands skogar, varefter jag kom att tillbringa återstående 30 yrkesår i den tillämpade skogsforskningens tjänst.

Jag är lyckligt lottad. Jag har tyckt det varit roligt gå till arbetet snart sagt varje dag under fyra decennier. Men den höga trivselfaktorn är gemensam för många verksamma just i den gröna sektorn.

Sett i backspegeln blev det för all del ingen herrgård, ingen trädgårdsmästare och ingen privatchaufför.

Men bättre upp, det blev en *MEDALJ!*

1950 levde hälften av Sveriges då 7 miljoner invånare på landsbygden. Idag bor 70 procent av 9,5 miljoner i tätort. Och enligt en nyligen genomförd undersökning sägs endast 10 procent av dagens 15–25-åringar vilja bosätta sig på landet.

1950 fanns det ca 250 000 hästar i Sverige. Samtliga arbetshästar. Nåja, med enstaka undantag som vi hörde. Idag lär vi ha 360 000 kusar, varav knappt någon arbetshäst.

På 1950-talet var den genomsnittliga produktiviteten i skogsarbete 2 m³/dagsverke, idag 25–30. Då var 120 000–130 000 yrkesverksamma i skogen, idag drygt 15 000. Som producerar betydligt mer än vad de nästan tiofaldigt fler kollegorna gjorde för ett halvsekel sedan. En fantastisk utveckling, men på intet sätt unik för skogsbruket. Detsamma har skett inom jordbruket och för övrigt inom alla näringsgrenar som överlevt konkurrensen.

1950 var Sverige självförsörjande på livsmedel. Idag importeras hälften av det vi äter. Man kan undra vad som händer om landet skulle hamna i ett allvarligt krisläge...?

Det behöver förstås inte framhållas i det här sällskapet, men de areella näringarna har varit, är och kommer att vara fundamentala för Sveriges utveckling och välbefinnande i ett ständigt föränderligt samhälle. Vi jobbar nämligen med ett oslagbart koncept. Och det stavas fotosyntesen. Men framgång kommer inte av sig själv.

Möjligheterna är många, men vi står också inför betydande utmaningar. Jag nämner ett par:

En ständig utmaning att upprätthålla produktivitet, lönsamhet och konkurrenskraft. För det behövs bland annat en kraftfull forskning och utveckling. I slutändan är det endast kunskap som leder oss framåt.

En mer omedelbar utmaning är att vi måste kunna rekrytera ungdomar till vår näring, i en alltmer urbaniserad miljö. Mitt Silbodalen kan stå som symbol för alla de landsortsförsamlingar som blir mindre och mindre, färre och färre.

För att attrahera unga människor behövs även förebilder. Moderna varianter av gårdagens ”skogsförvaltare”. Och då inte minst kvinnor.

I denna helhetsbild har också KSLA en fortsatt viktig roll. Som oberoende mötesplats, som forum för diskussion och kunskapsspridning. Man ska inte heller underskatta värdet av akademiens högtidligheter och utmärkelser. De sprider glans över den gröna sektorn, de ger inspiration och uppmuntran.

Det känns naturligtvis väldigt roligt och hedrande att få ett sådant erkännande som vederfarits oss pristagare här idag. Samtidigt är det nog ofta så, och definitivt i mitt fall, att framgång sällan är en persons förtjänst, utan snarare resultat av samarbete med engagerade och kunniga människor. För egen del går tanken och ett tack särskilt till alla arbetskamrater genom åren på Skogforsk och dess föregångare.

Måhända gör mina pristagarkollegor liknande reflektioner?

Får jag därmed be samtliga dagens mottagare av KSLA:s utmärkelser att stå upp!

Ers Kungliga Höghet, Ers Excellens, Herr Statsråd, festdeltagare!

Å de ståendes vägnar vill jag framföra ett varmt tack till KSLA för att man i sin outgrundliga visdom i år prisat just oss! Och samtidigt höja en skål för akademien och dess viktiga roll i det biobaserade samhälle vi vill leva i och så gärna talar om.

Skål och Tack!

Jan Fryk